

Projekt

z dnia 10 stycznia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY**

z dnia 2025 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Mieleńskie”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Mieleńskie” zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie zbiorowisk roślinności o charakterze naturalnym z udziałem rzadkich gatunków reliktowych.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu ochrony, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) położenie rezerwatu na gruntach należących do Skarbu Państwa, zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Skrwilno i gruntach prywatnych;
- 2) położenie rezerwatu na terenie obszaru Natura 2000 Torfowisko Mieleńskie PLH040018;
- 3) położenie na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezioro Skępskie.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji i ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Ochronie czynnej podlega obszar rezerwatu, który stanowią płaty siedlisk o łącznej powierzchni 0,96 ha, znajdujące się na działkach ewidencyjnych o numerach: 1406, 1431, 1432, 2120/57, 2120/55, obręb Rumunki Skępskie 0020, gmina Skępe – obszar wiejski, a ochronie ścisłej podlega pozostały obszar rezerwatu.

§ 5. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji, przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu

Lp.	Identyfikacja zagrożeń istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposób eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
1.	Procesy sukcesji krzewów i podrostu drzew na torfowisku przejściowym i nizinnym torfowisku zasadowym (zagrożenie istniejące, wewnętrzne).	Usuwanie krzewów i podrostu drzew w okresie jesienno-zimowym, za wyjątkiem chronionej brzozy niskiej <i>Betula humilis</i> (wskazany jest nadzór specjalisty) oraz wynoszenie biomasy poza płat siedliska przyrodniczego.
2.	Pogarszanie się warunków hydrologicznych na obszarze rezerwatu. Nienaturalne przepływy rzeki Mień z powodu prowadzonej hodowli ryb w stawach powyżej torfowiska skutkujące zmianami naturalnego tempa przepływu wód podziemnych przez torfowisko (zarówno przyspieszające tempo jak też spowalniające w trakcie poboru wody bądź jej odprowadzania), a także możliwością dodatkowego dopływu biogenów pochodzących z wód powierzchniowych negatywnie oddziałujących na siedliska rozwijające się dzięki zasilaniu wodami podziemnymi (zagrożenie istniejące, zewnętrzne).	Monitoring warunków hydrologicznych za pośrednictwem zainstalowanych piezometrów. Modyfikacja sposobu gospodarowania wodą w rzece Mień polegająca na uwzględnieniu negatywnego wpływu silnie zmienionych przepływów (stawy hodowlane) na stan torfowiska. Szczególnie zrzut wody nie powinien powodować wielokrotnego przekraczania wartości średnich przepływów, w tym celu podjęcie ustaleń z udzielającym pozwolenie wodnoprawne na piętrzenie i pobór wód z rzeki Mień.

Załącznik Nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
z dnia.....2025 r.

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych
1.	Hamowanie sukcesji roślinności leśnej poprzez systematyczne usuwanie krzewów i podrostu drzew olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i> , wierzb <i>Salix spp.</i> z płatu siedliska 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk i 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>).	Wycinanie należy prowadzić (najlepiej poniżej szyi korzeniowej, aby zmniejszyć ilość odrastających pędów), w okresie jesienno-zimowym oraz wynoszenie biomasy poza płat siedliska przyrodniczego (może być pozostawiona do rozkładu w obrębie sąsiadujących zarośli wierzbowo-olszowych jednak w każdym roku w innym miejscu.). Wycinanie powtarzać każdego roku. Pozostawiać na obszarze torfowiska chronionej brzozy niskiej <i>Betula humilis</i> (wskazany jest nadzór specjalisty).	W zasięgu siedlisk 7230 i 7140 na powierzchni 0,96 ha, zajmującej części działek ewid.: 2120/57, 2120/55, 1406, 1431, 1432, obręb Rumunki Skępskie 0020, gmina Skępe – obszar wiejski
2.	Monitoring stanu ochrony walorów przyrodniczych rezerwatu przyrody.	Monitoring stanu ochrony walorów przyrodniczych rezerwatu przyrody nie rzadziej niż co 5 lat w trakcie obowiązywania planu ochrony.	Cały obszar rezerwatu przyrody

UZASADNIENIE

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Mieleńskie” jest dokumentem określającym sposób ochrony zbiorowisk roślinności o charakterze naturalnym z udziałem rzadkich gatunków reliktowych, stanowiących przedmiot ochrony w rezerwacie. Rezerwat przyrody został ustanowiony zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 listopada 1990 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. nr 48, poz. 366). Aktualnie obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 3 sierpnia 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody Torfowisko Mieleńskie (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 2867).

Dla właściwego funkcjonowania rezerwatu i jego ochrony plan ochrony zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) sporządza się na okres 20 lat. Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustanawia w drodze zarządzenia plan ochrony dla rezerwatu przyrody, sporządzony na podstawie w art. 20 ww. ustawy.

Obwieszczeniem z dnia 13 marca 2024 r., znak WOP.6202.5.2024.KLD, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Mieleńskie”.

Obwieszczeniem z dnia ... 2025 r., znak WOP.6202.5.2024.KLD.2, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu ochrony i o możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478), art. 3 ust. 1 pkt 11, art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzenia projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572). Projekt zarządzenia był podany do publicznej wiadomości również poprzez ogłoszenie w prasie „Gazecie Pomorskiej” o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu.

Projekt planu ochrony zamieszczono również w publicznie dostępnym wykazie danych na Ekoportalu (nr karty .../2025).

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wpłynęły do tut. Urzędu uwagi do przedmiotowego projektu planu ochrony.

Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Mieleńskie” został zaopiniowany pozytywnie przez zarządcę terenu rezerwatu Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Skrwilno pismem z dnia 20 listopada 2024 r., znak ZG.7212.9.2024.

Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Mieleńskie” został zaopiniowany pozytywnie przez zarządcę terenu rezerwatu Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku pismem z dnia 6 grudnia 2024 r., znak G.RZŚ.492.28.2024.MBC.1.

W rezerwacie przyrody „Torfowisko Mieleńskie” wyznaczono obszary ochrony ścisłej i czynnej. Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej zaplanowane zostały w celu eliminacji zagrożenia jakie stanowią procesy sukcesji krzewów i podrostu drzew na torfowisku przejściowym i nizinnym torfowisku zasadowym (zagrożenie istniejące, wewnętrzne). W celu eliminacji tego zagrożenia zaplanowano hamowanie sukcesji roślinności leśnej poprzez systematyczne usuwanie krzewów i podrostu drzew olszy czarnej *Alnus glutinosa*, wierzb *Salix spp.* z płatu siedliska 7230

Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk i 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*). Wycinanie należy prowadzić (najlepiej poniżej szyi korzeniowej, aby zmniejszyć ilość odrastających pędów), w okresie jesienno-zimowym oraz wynoszenie biomasy poza płat siedliska przyrodniczego (może być pozostawiona do rozkładu w obrębie sąsiadujących zarośli wierzbowo-olszowych jednak w każdym roku w innym miejscu.). Wycinanie powtarzać każdego roku. Pozostawiać na obszarze torfowiska chronionej brzozy niskiej *Betula humilis* (wskazany jest nadzór specjalisty). Ponadto stwierdzono pogarszanie się warunków hydrologicznych na obszarze rezerwatu. Nienaturalne przepływy rzeki Mień z powodu prowadzonej hodowli ryb w stawach powyżej torfowiska skutkujące zmianami naturalnego tempa przepływu wód podziemnych przez torfowisko (zarówno przyspieszające to tempo jak też spowalniające w trakcie poboru wody bądź jej odprowadzania), a także możliwością dodatkowego dopływu biogenów pochodzących z wód powierzchniowych negatywnie oddziałujących na siedliska rozwijające się dzięki zasilaniu wodami podziemnymi (zagrożenie istniejące, zewnętrzne). W celu eliminacji tego zagrożenia zaplanowano monitoring warunków hydrologicznych za pośrednictwem zainstalowanych piezometrów oraz potrzebę modyfikacji sposobu gospodarowania wodą w rzece Mień polegającej na uwzględnieniu negatywnego wpływu silnie zmienionych przepływów (stawy hodowlane) na stan torfowiska. Szczególnie zrzut wody nie powinien powodować wielokrotnego przekraczania wartości średnich przepływów, w tym celu należy podjąć ustalenia z udzielającym pozwolenie wodnoprawne na piętrzenie i pobór wód z rzeki Mień. Ponadto zaplanowano monitoring stanu ochrony walorów przyrodniczych rezerwatu przyrody nie rzadziej niż co 5 lat w trakcie obowiązywania planu ochrony. W załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia „Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków” wskazano zagrożenie „istniejące, wewnętrzne” i „istniejące, zewnętrzne”, ponieważ w trakcie badań terenowych na potrzeby utworzenia planu ochrony dla tego rezerwatu nie zostały zidentyfikowane pozostałe rodzaje zagrożeń. Ochronę ścisłą zaplanowano tam gdzie nie przewiduje się potrzeby działań ochronnych z zakresu ochrony czynnej i umożliwia się zachodzenie naturalnych procesów w siedliskach przyrodniczych rezerwatu.

Ze względu na uwarunkowanie przyrodnicze rezerwatu nie wskazano miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza, jak również nie wskazano obszarów udostępnianych do celów naukowych, edukacyjnych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa. Udostępnianie rezerwatu w celu badań naukowych należy rozpatrywać na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 24 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje nadzór nad ich rodzajem i metodyką, mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie. Udostępnienie rezerwatu przyrody dla celów edukacyjnych i turystycznych może nastąpić w formie odrębnego zarządzenia na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a także na podstawie art. 15 ust. 5 ww. ustawy w drodze indywidualnego zezwolenia na odstępstwo od zakazów z ust. 1 dla celów związanych wykonywaniem badań naukowych lub celami edukacyjnymi, kulturowymi, turystycznymi, rekreacyjnymi lub sportowymi lub celami kultu religijnego.

Nie wskazano wymagań ochrony przyrody koniecznych do uwzględnienia w ustaleniach planu ogólnego gminy Skępe, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. Brak wskazań wymagań ochrony przyrody wynika z braku zagrożeń, którym można by przeciwdziałać poprzez ww. wskazania.

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Mieleńskie” został zaopiniowany pozytywnie przez Radę Gminy Skępe uchwałą nr ..., z dnia ... 2025 r. i pozytywnie przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Bydgoszczy uchwałą nr .../2025, z dnia ... 2025 r.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r., poz. 190) projekt zarządzenia został pozytywnie uzgodniony przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego pismem znak: ..., z dnia ... 2025 r.

Zgodnie z art. 20 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody niniejszy plan ochrony dla rezerwatu nie zawiera zakresu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Torfowisko Mieleńskie PLH040018, ponieważ dla tego obszaru Natura 2000 ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Nr 0210/28/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 27 września 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowisko Mieleńskie PLH040018 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 2947).